

Rovdyrbloggen

Folk flest liker ulv

Tirsdag 26. september 2017 - 11:54

Av Olve Krange, NINA (foto viltkamera.nina.no)

Eller rettere: Det er mye vanligere blant nordmenn å like enn å mislike at det finnes ulv i Norge. Det gjelder også blant folk som forteller at de bor i områder med ulv. Det gjelder nå og det gjaldt i 2010.

Men følger man det offentlige ordskiftet om ulv oppdager man raskt at det denne positive holdningen sjelden kommer til uttrykk. Ordene som brukes har ganske gjennomgående klart negativ valør. Det snakkes og skrives om belastning, byrder, redusert livskvalitet og skadeomfang. Mediene forteller om folk som er redde for å gå utendørs, skoleunger som ikke tør gå til skolen og engstelige foreldre.

Ulv som skadegjører

Noen steder er elgbestanden redusert, med færre dyr på jaktkvotene og svakere inntektsgrunnlag for grunneiere som konsekvens. Det finnes også mange eksempler på at ulv har tatt hunder. Og ulv dreper sau, selv om det er lite sau i ulvesonen og nesten ikke utmarksbeite uten gjerder. Ulven står for under 10 prosent av saueneingens totale tap til rovdyr (Se erstatningstall i [Rovbase](#)). Men når det skjer dukker det gjerne opp medieoppslag med fortvilede husdyreiere, som illustreres med blodige bilder av sauekadavre.

Dette er ulven, som den vanlige avisleser og TV-titter møter – en skadegjører og en art som gjør lite annet enn å skape problemer for folk. Det er liten grunn til å trekke i tvil at mange føler ulvens nærvær som svært vanskelig. Frykt finnes og ulven dreper elg, sau og noen hunder. Vitnesbyrdene om hvor problematisk det er å leve med ulv er mange.

Flertallet liker at det er ulv i Norge

Hvordan kan vi da hevde at positive holdninger til ulv står så sterkt i befolkningen, også i områder der folk har ulv til «nabo»? Grunnen er selvsagt at vi har tall som viser det.

Vi har gjennom årene stilt ulike befolkningsutvalg spørsmål om de liker eller misliker at det finnes ulv i Norge. Hver gang finner vi at det er mye vanligere å like enn å mislike ulv. Men det spørsmålet kan med rimelighet kritiseres for å være alt

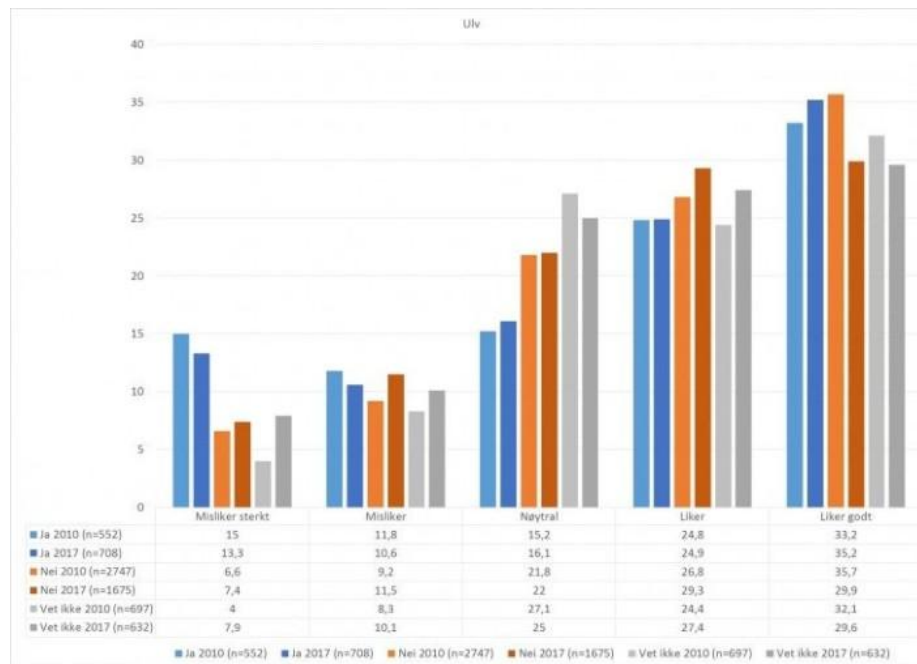
KONSERVENSIENE AV Å LEVE MED ULVET TIL PÅ SEG. FOLK IÅ STEDET SOM BARNHET, Bergen, Måløy og Bø i Vesterålen kan føle seg rimelig trygge på ikke å treffe på ulv i sine nærområder.

Ulv der man selv bor

Derfor har vi også stilt folk spørsmålet om det finnes i ulv traktene der de bor. Det gjorde vi både i 2010 og 2017. Begge ganger var svaralternativene «Ja», «Nei» og «Vet ikke». Tabellen (se nedenfor) viser sammenhengen mellom svarene på spørsmålet om man har ulv som «nabo» og om man liker eller misliker at ulv finnes i Norge, på begge måletidspunkter.

Det er ikke plass til noen grundig metodediskusjon her, men et poeng fra undersøkelsen må vi tekke fram: Å be folk svare på om et rovdyr finnes i traktene der de bor, er ikke et sikkert mål på om de faktisk har dyret i nærheten, og enda mindre på hvor nær dyret i så fall er. Begrepet «traktene» er upresist, og dessuten kan folk ta feil. Fordelingene sier med andre ord ikke noen om hvor stor andel av folk i Norge som lever i områder med ulv, men bare om man selv oppfatter virkeligheten slik. Men det er nettopp hvordan en slik oppfatning henger sammen med synet på rovdyr vi er interessert i her.

Tabellen/figuren er stor og litt uoversiktlig, men alle tallene er med sånn at de aller mest interesserte kan granske dem på egenhånd.

Misliker eller liker at det finnes ulv i Norge etter egenrapportering av om ulv finnes i traktene der man selv bor og år. Prosent 2010: $\chi^2=86,094$, $df=8$, $p<0.001$ 2017: $\chi^2=43,176$, $df=8$, $p<0.001$ Total: $\chi^2=49,442$, $df=8$, $p<0.001$

I tabellen er det svært mange detaljer, men noen hovedfunn skal trekkes fram. Det første man kan legge merke til er at det er blant folk som har ulv til «nabo» det er mest vanlig å mislike at det finnes ulv i Norge. Men andelen som er negative er ikke veldig store. Hvis vi slår sammen kategoriene misliker sterkt og misliker, ser vi at det i 2017 var 24 prosent som mislikte ulv. I 2010 var det 27 prosent. Til sammenligning var det 58 prosent i 2010 og 60 prosent i 2017, blant de som

Positive til ulv som nabo

Det tydeligste funnet er at det på begge måletidspunkter, og altså uansett om man opplever seg som «nabo» til ulv, er vanligere å like enn å mislike ulv. Det ser man ved at søylene til høyre i diagrammet er høyere enn de er til venstre. Blant detaljene kan det være verd å merke seg er at det i 2017, blant de som oppgir å ha ulv i egne hjemtrakter, er hele 35,2 prosent som svarte at de liker godt at det finnes ulv i Norge. Funnet kan nok framstå som overraskende, men andre analyser viser at det også på mindre steder er vanligere å like enn å mislike ulv. Dessuten finnes ulv også i nærheten av tett befolkede områder og byer. Et eksempel er ulvflokken som holder til i Østmarka ved Oslo.

Samfunnsforskerne på NINA har formidlet dette og lignende bilder mange ganger, men det tas stadig vekk for gitt at folk som bor i områder med ulv opplever en stor personlig belastning og er negative. Ikke minst er det tydelig når det blåser som hardest i ulvepolitikken, og det så vi et eksempel på sist vinter da toneangivende «rovdyrpolitikere» kritiserte miljøstatsråd Helgesen for å trenere vedtakene Stortinget hadde gjort om forvaltning av ulv. Prinsipielt sett var anklagene meget alvorlige. Statsråden ble beskyldt for å bryte med Stortingets instruksjonsrett overfor regjeringen. Poenget her er imidlertid et annet. Under konflikten lå som en forutsetning at ulv først og fremst må sees som et problem og en byrde for alle som bor i områder med ulv. Det var et synspunkt heller ikke statsråden trakk i tvil. Departementets argumentasjon handlet om juss, og at Stortinget med sitt ulvevedtak hadde stilt seg over både lov og internasjonale konvensjoner. På begge sider i konflikten bidro man i ganske stor grad til å tegne et bilde av ulv som en belastning for den som opplever å ha den i nærheten av stedet man bor.

Trolig ny ulvekonflikt til vinteren

Nå blåser det opp til strid igjen. Til vinteren skal det på ny felles ulv. «Ulvenemnda» (Rovviltneemndene for Region 4 og 5) har vedtatt lisensfelling av inntil 36 ulver, og organisasjonene i feltet (fra begge sider i konflikten) har oppskriftsmessig klaget på vedtaket. Miljødirektoratet «tilrår å redusere kvoten» (Se lenke til [nyhetssak](#)), og saken ligger nå til behandling i departementet (KLD). Uansett utfall kan man forvente et visst oppstyr. Antakelig kommer offentligheten igjen til å høre mye fra de som forklarer hvor vanskelig det er å leve med ulv. Fra andre blir det trolig henvist til Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen som begrunnelse for at vi ikke kan skyte enda flere. Men folk som bor i områder med ulv, som liker at vi har ulv i Norge og som ikke ser sin livskvalitet og livsutfoldelse truet kommer vi nok til å høre mindre fra. At *folk flest liker ulv* har ikke oppnådd noen stor tyngde som argument når ulv diskuteres og forvaltningsvedtak skal fattes. Er det rimelig? Kanskje, kanskje ikke. Selv om det ikke er noen tvil om at mange føler nærværet av ulv som en byrde, er det i alle fall helt feil å sette som forutsetning for vedtakene at ulv erfares som en byrde for alle som har den som «nabo».

Lenker til våre rapporter:

[NINA-rapport 650](#)

[NINA-rapport 1386](#)

Om forskning.no

- [Forskning.no](#) er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.
- [UNG.forskning.no](#) er nyheter om forskning for barn og unge.
- [Forskning.no](#) gis ut under [Redaktørplakaten](#).
- Ansvarlig redaktør / daglig leder: Nina Kristiansen, tlf 414 55 513 / nina@forskning.no
- Redaksjonssjef: Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567
- [Personvernerklæring](#)

Kontakt oss

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

[Redaksjonen](#) – ansatte

Annonser/stillingsmarked:

Preben Forberg, tlf 413 10 879

Sandakerveien 24 C, Bygg D3

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

Følg oss

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

[/UNG.forskning.no](#)

[/ScienceNorway.no](#)

forskning.nos eiere

Akvaplan-niva

Artsdatabanken

De nasjonale forskningsetiske komiteene

De regionale forskningsfondene

Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Fafo

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering

Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF

Forsvarets forskningsinstitutt

Framsenteret

Fridtjof Nansens Institutt

GenØk – Senter for biosikkerhet

Handelshøyskolen BI

Havforskningsinstituttet

Høgskolen i Innlandet

Høgskulen på Vestlandet
Høgskolen Kristiania
Institutt for samfunnsforskning
KS FoU
Kompetanse Norge
Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS
Meteorologisk institutt
NIBIO

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning
NILU - Norsk institutt for luftforskning
NLA Høgskolen
NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk
NSD – Norsk senter for forskningsdata
NTNU
Narviksenteret
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
Nasjonalt senter for e-helseforskning
Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning
Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge - NUBU
Nofima
Nokut
Nord universitet
Nordlandsforskning
Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norges Geotekniske Institutt
Norges Handelshøgskole
Norges forskningsråd
Norges geologiske undersøkelse
Norges idrettshøgskole
Norsk Polarinstitutt
Norsk Regnesentral

Norsk Romsenter
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Opplysningskontoret for Meieriprodukter
OsloMet – storbyuniversitetet
RBUP Øst og Sør
Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
SINTEF
Senter for grunnforskning (CAS)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
Simula Research Laboratory
Statens Vegvesen FoU
Statped
Sykehuset Innlandet HF
Tannhelsetjenestens kompetansesentre
Telemarksforskning
UiT Norges arktiske universitet

Universitetet i Agder

- Universitetet i Stavanger
- Universitetet i Sørøst-Norge
- Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
- Vestlandsforskning
- Veterinærinstituttet
- Vitenskapskomiteen for mat og miljø

Powered by Labrador CMS